

Potpisivanje mirovnog ugovora s Italijom u Parizu 10. veljače 1947. godine bio je događaj od prvorazrednog povijesnog značaja, jer je njime i međunarodna zajednica potvrdila pravo Hrvatskoj, odnosno tada Jugoslaviji, da vrati oteti teritorij - Istru, Rijeku, Zadar i otoke matičnoj zemlji. Tim povodom u Puli je 16. rujna 2007. godine, pod pokroviteljstvom predsjednika Republike Hrvatske Stjepana Mesića i supokroviteljstvom Hrvatskog sabora, Istarske i Primorsko-goranske županije, svečano obilježena 60. obljetnica stupanja na snagu odluka Pariške mirovne konferencije.

SABA RH je izdala publikaciju kojom želi dati još jedan doprinos u obilježavanju tog značajnog jubileja. U njoj objavljujemo cjelovit sadržaj sa svečanosti održanoj u pulskoj Areni, sve govore najviših predstavnika državne i lokalnih vlasti, kao i udruga, a potoni znanstvene oglede o značenju Pariškog ugovora te priloge u kojima su najvažniji dokumenti s izvornim tekstovima tog međunarodnog ugovora i drugih važnih odluka koje su odredile sudbinu ovog dijela Hrvatske.

Dr. sc.

Branko Dubravica znanstveno je obrazložio širi kontekst događanja i njihov povijesni značaj. Prikazao ih je i kao priznanje pobjedničkoj Titovoj armiji koja je u četverogodišnjem ratu nanijela velike gubitke i poraze osovinskim snagama, poglavito talijanskoj i njemačkoj okupatorskoj sili i domaćim izdajnicima. Činjenicu da je Narodnooslobodilačka borba bila sastavni dio pobjedničke Antifašističke koalicije i da je u njoj dala krupan doprinos, uvažila je i Pariška mirovna konferencija.

Državno-pravno značenje priključenja Istre Hrvatskoj dajemo iz znanstvenog separata dr. Ferde Čulinovića, koji je objavljen u Zborniku radova, u izdanju JAZU, 1968. godine. Istaknuti povjesničar, član ZAVNOH-a, akademik i antifašistički borac, dr. Čulinović (1897-1971) na najvišoj znanstvenoj razini u tom vremenu je obradio ovu temu i potkrijepio dokumentarnom građom.

U publikaciji dragocjen prilog i svoja sjećanja je napisao i aktivni sudionik tih povijesnih događaja u Istri Juraj Hrženjak.

U Parizu, naravno, nije bilo završeno sve u rješavanju odnosa s Italijom, već je to bila jedna, ali svakako presudna etapa. Nastavak je uslijedio 1954. godine Londonskim memorandumom, a završio potpisivanjem Osimskih sporazuma 1975. godine.

Govori u ovoj ediciji su neznatno kraćeni, a u većini su autorizirani, dok je dio sadržaja snimljen s video vrpce.

Cijena knjige iznosi 20 kuna.